

1. »Boli me Cerkev«

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

30. Okt. 2023

↗ Nazaj na kazalo

Ob koncu devetdnevnice h
Guadalupski Mariji je z očetovega
obraza že izginila vsakršna sled
duhovne napetosti, zaradi katere je
teden dni poprej ure in ure preklečal
ter upiral pogled v čudežno podobo.
Izlil je iz sebe tegobo, ki ga je
navdajala, in njegovo vedro in

nasmejano obličje je ob slovesu
odsevalo dušni mir:

Zdaj te ne prosim več, Mati. V tvoje
roke sem izročil vse, kar je pestilo
mojo dušo, srce, glavo, vse moje bitje.
Prepričan sem, da si me uslišala, zato
odhajam od tod pomirjen in
zadovoljen.^[1]

Od konca prve faze posebnega
generalnega kongresa je celotno Delo
složno, v en glas molilo in za božič
1969 je oče vse svoje otroke ponovno
pozval, naj se združijo z njegovimi
nameni.^[2] Opirajoč se drug na
drugega in zedinjeni v prizadevanju
za isto stvar so tako vsi zaupali, da bo
stanovitna molitev dosegla, kar je
prosil oče. Ni bilo dvoma, da se bo
uresničilo tisto, kar je Gospod položil
v njegovo dušo pred mnogimi leti, v
prvih časih Dela, ravno 12. decembra
1931, na praznik Guadalupske
Matere Božje, in sicer s
psalmistovimi besedami: »Vode si

bodo utrle pot sredi med gorami.« Te obljube ustanovitelj ni pozabil, saj je prav tisti mesec enemu izmed svojih sinov pisal: ***Kar upamo, bo doseženo – inter medium montium pertransibunt aquae! – po božji milosti in mogočni priprošnji presvete Marije.***^[3]

Meseca maja 1970, v času svojega bivanja v Mehiki, je prejel fotografije Kristusa, ki ga je bil naročil pri nekem rimskem kiparju. Vzorec, izdelan iz mavca, je oče odobril in naslednje leto je bilo naročilo dokončano. Šlo je za razpelo iz pozlačenega brona v naravni velikosti: Kristus v trenutku, ko je še živ, pribit na križ in okronan s trnjem. Z odprtimi očmi ljubeče gleda svet. Ustanovitelj ga je dal izdelati v pričakovanju, da se uresniči »véliki namen«: tako imenovani »posebni namen«, dokončna cerkvenopravna ureditev Opus Dei. Podoba Križanega – tako je

takrat razmišljal oče – naj bi bila postavljena v kapelico sv. Križa, ki so jo v tistem času gradili na novem sedežu Rimskega kolegija, kar je bila ena izmed možnosti za bodočo prelatsko cerkev Opus Dei.^[4] Dejstvo je, da je oče že vnaprej, z očmi vere, videl uresničenje *osebne prelature*. Videl je tudi boleče trenutke, ki jih je prestajalo božje ljudstvo, in Kristusov odrešilni pogled s križa ga je spodbudil, da Bogu daruje ljubezni polno žrtev ter se odreče vstopu v obljubljeno deželo; se pravi temu, da bi še za časa svojega življenja dočakal izpolnitev svojega poslednjega ustanovitvenega namena. Tako je dejal svojim duhovnim otrokom v neki meditaciji:

Minilo je štiriinštirideset let od začetka in še vedno hodimo po puščavi: dlje kot je trajalo tisto dolgo romanje izvoljenega ljudstva po Sinaju. Toda v tej naši puščavi so čudovito pognale rože in sadovi, tako

da je vse ena sama bujna oaza,
čeprav se to zdi protislovje.^[5]

V zameno ga je globoko v notranjosti
obhajalo veselje, saj je vedel, da je
institucionalno vprašanje, če že ni
bilo pravno zaključeno, imelo vsaj
ustrezno načrtano pot do končne
rešitve. Tako je sredi silnih skrbi, ki
so ga bremenile, ta zadeva postala
drugotnega pomena.^[6]

Nekega jutra leta 1970 je Javier
Echevarría opazil, da je oče nemiren.
Videti je bil zaskrbljen, kot da bi ga
zadela velika nesreča. Šel je maševat,
in preden je stopil v kapelo, je
globoko zavzdihnil, kakor bi odvrigel
veliko breme:

– Moj Bog!

– Kaj vas muči, oče? ga je vprašal
Javier.

– Muči me ... boli me Cerkev.^[7]

Ob različnih priložnostih je sveti oče javno potožil nad žalostnimi razmerami v Cerkvi, ki so deloma bile posledica »napačne in zlorabne interpretacije koncila«. Ta »napačna in zlorabna interpretacija koncila« je pomenila »prelom s tradicijo tudi v doktrinalnem pogledu, kar je prišlo tako daleč, da so predkoncilsko Cerkev zavračali in si dovolili iznajti novo Cerkev, ki naj bi bila od znotraj skoraj na novo izumljena glede svoje zgradbe, dogme, navad in prava«. ^[8]

Pavel VI. je večkrat ostro obsodil »pomanjkanje zaupanja« v Cerkev, ki je bilo navzoče v precejšnjem številu kristjanov. Med njimi žal ni manjkalo duhovnikov in redovnikov; njihovo nenaklonjenost je pogosto spremljala napadalnost, v drugih primerih pa razočaranje. Papež je grajal kalí negativnih kritik, ki so se pojavljale vsepovsod, zapeljivo privlačnost nasilnosti, razburjenje, ki je bilo povzročeno v dušah, težnjo po posnemanju ateističnih družbenih

naukov ter skušnjava marksistične ideologije, nabite s protikrščanskim hujskaštvom, ki je v sebi nosilo sovraštvo, prevratništvo in razredni boj. »Ni mogoče,« je zaključil Pavel VI., »da ne bi opazili hudih in nevarnih posledic, ki jih vse to povzroča Cerkvi: zmeda in trpljenje v vesti mnogih duš, osiromašenje verskega čuta, boleče odpadništvo med Bogu posvečenimi osebami, oškodovanje zakonske zvestobe in nerazdružljivosti zakona, oslabitev ekumenskega gibanja ter moralna nezmožnost zajezi izbruh hedonizma.«^[9]

Slabe novice, katerih je bilo stalno na pretek, so do očeta prihajale kakor žalostne razbitine, ki jih morje naplavi po brodolomu. Za nekatere katastrofe je izvedel iz tiska. Leta 1970 je v časopisu bral o dveh zaporednih svetoskrunskih ropih. Storilci so na silo odprli tabernakelj

in ukradli ciborije, posvečene hostije
pa raztresli po tleh.^[10]_____

Mnoge izmed nepreštevnihi ran,
prizadejanihi Kristusovemu
skrivnostnemu telesu, to je Cerkvii, je
na žalost povzročila ne roka tujca,
temveč roka nekaterih, ki bi jo
moralii braniti.^[11]_____ Marsikatera
cerkvena ustanova je pred očmi vseh
padla s tečajev in v določenih
kleriških krogih se je razširil dvom o
»istovetnosti« duhovnika in vlogi
njegove službe. Obhajanje svete
maše je bilo v nekaterih primerih
tako grobo iznakaženo, da so verniki
včasih ostali brez dostopa do
neskončnih dobrin evharistične
daritve. Nekega dne so ustanovitelju
povedali, kaj se je zgodilo v Nemčiji:
neki član Dela je šel k maši, vendar je
cerkev zapustil, ne da bi prejel
obhajilo, saj je bil prepričan, da ni
prisostvoval sveti oltarni daritvi.
Namreč duhovnik je namesto

obrednih posvetilnih besed rekel:
»To je moje občestvo s Kristusom.«^[12]

Bogoslužni predmeti, slike in spovednice so se kopičile v zakristijah ali cerkvenih ropotarnicah in dogajalo se je, da je bil tabernakelj odrinjen v najzakotnejši del svetišča. Kar je bilo nekoč izraz pristne pobožnosti, je bilo zdaj proglašeno za odvečno staro šaro in dragocene umetnine so se prodajale kot ceneno blago. V takšnih okoliščinah je nekega dne v Rim prispel lesen, nekoliko poškodovan kip Božje Matere, ki ga je ustanovitelj prejel v dar. Šlo je za krasno upodobitev v naravni velikosti. Oče se je razveselil, da je bila tista Marija oteta in ohranjena za bogočastje, vendar istočasno ni mogel zadržati svoje bolečine ob misli, da je bila predtem iztrgana pobožnosti vernikov ter pahnjena v roke kramarjev. Pogledal jo je in z bridkim glasom kriknil: ***Mati, le od kod so te***

izgnali!^[13] In v zadoščevanje je naročil, naj jo stalno krasi sveže cvetje, dokler ne bo popolnoma obnovljena.^[14]___

Na enak način, kot so se pustošile cerkve, se je neusmiljeno ravnalo tudi z dogmami in zavračalo se je dolžno pokorščino ter vdanost do zakonito postavljene cerkvene oblasti.^[15]___ Odpadništva v redovnih skupnostih so bila nepreštevna in od nekaterih samostanov so praktično ostale le še stene. Mnoga semenišča so bila izpraznjena, bogoslovni študij pa opuščen. Samostanski klavzuri se je marsikje ostro nasprotovalo. Tačas, v letih 1969 in 1970, si je oče po Marijinem posredovanju prizadeval za blagor na videz propadajoče Cerkve, tako da je kot romar hodil od svetišča do svetišča. V svojem voščilu za novo leto 1969 je svojim otrokom v Španiji dejal:

Še eno leto, v katerem moramo vsi skupaj prositi Gospoda, naj po priprošnji svoje presvete Matere povrne edinost in veljavo tej božji Cerkvi, ki se v očeh vsega sveta zdi že napol razrušena. Toda ne: kajti vodi jo Duh Tolažnik.^[16]

Oče je obnavljal svojo zvestobo Cerkvi in na stežaj odpiral srce svojim otrokom ter tistim, ki so ga mogli razumeti:

Silno sem se razveselil, piše kardinalu Dell'Acqui, ko sem ponovno videl, da vam je Bog naklonil to milost, da globoko razumete našega duha; in kot njegovo temeljeno sestavino tudi stalno ljubezen in vdanost sveti Cerkvi in papežu ter apostolsko gorečnost, da bi Kristusa prinašali vsem dušam. To vaše naklonjeno razumevanje nam je bilo in nam je v veliko tolažbo in spodbudo, da bi vsak dan bolj ljubili našo mater

Cerkev ter Kristusovega namestnika na zemlji.^[17]

* * *

Ustanovitelj se je globoko zavedal strašne krize, ki je pestila božje ljudstvo.^[18] Razumljivo je torej, da mu je to povzročalo nepopisne skrbi. Niso pa vsi kristjani čutili takšne tesnobe. Morda vsi niso doumeli, kako resne so bile razmere v Cerkvi niti se niso čutili vsajene vanjo, v njej niso videli matere niti niso kot dobri otroci z njo delili njenih bridkosti.

Kot protiutež brezbržnosti, hladnosti in sovraštvu je ustanovitelj že od mladih let razglašal to čisto ljubezen: ***Kako sem vesel, da lahko z vso svojo dušo rečem: ljubim svojo mater sveto Cerkev!***^[19]

Kot odgovor na strahopetnost, uporništvo in nelojalnost je izpovedoval trdno in junaško zvestobo, kakor je zapisal v *Poti* že

pred mnogimi leti: ***Ta vzклик – serviam! – je želja po najbolj zvestem »služenju« božji Cerkvi, tudi za ceno premoženja, časti in življenja.***^[20] Se ni morda mnogim izmed teh odpadlih kristjanov v resnici zgodilo to, da je še pred propadom njihove vere najprej odpovedala njihova lojalnost v prizadevanju za cerkveno stvar? Namreč človeška krepost zvestobe, kot uči ustanovitelj, je na neki način neločljivo povezana z nadnaravno krepostjo vere.

Zares je že zgodaj prišel do spoznanja, da je treba človeške in nadnaravne kreposti razvijati skupaj. Ta praksa je bila v Jožefmarijevih očeh izredno pomembna za celostno izobraževanje, ki ga je želel omogočiti dušam v Opus Dei; kot je vztrajno ponavljal:

Hčere moje, v srca in glave vseh vsadite duha lojalnosti – rahločutne

Kristusove ljubezni –, ki ga ljudje, celo tisti, ki se imenujejo kristjani, skorajda ne poznajo.^[21]

V tem duhu je v obrambo cerkvenega nauka leta 1972 imel homilijo z naslovom *Zvestoba Cerkvi*. Kateri ljudje tvorijo Cerkev? se je spraševal.

Gens sancta, sveto ljudstvo, sestavljeno iz bitij s slabostmi: to navidezno protislovje zaznamuje en vidik skrivnosti Cerkve. Cerkev, ki je božja, je tudi človeška, ker jo sestavljajo ljudje, ljudje pa imamo napake [...].

Kadar Gospod dopusti, da se pokaže človeška šibkost, se moramo odzvati enako, kot če bi videli, da je bolna naša mati ali da z njo grdo ravnaajo: še bolj jo moramo ljubiti in ji nameniti še več zunanjih in notranjih izrazov ljubezni.

Če ljubimo Cerkev, se v nas nikoli ne bo vzbudila tista bolestna želja, da bi

kot materino krivdo razglašali bedo nekaterih njenih otrok. Cerkvi, Kristusovi Nevesti, ni treba izreči nikakršnega mea culpa. Mi pa to moramo storiti: Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa! [...]

Naša Mati je sveta, ker se je rodila čista in bo vso večnost ostala brez madeža. Če kdaj ne znamo odkriti njenega prelepega obličja, si sami umijmo oči.^[22]

Trpljenje je bilo v očetovem življenju kakor »kolirij«. Svoj notranji pogled je prečistil do te mere, da je vselej živo pred očmi imel strašne posledice razkrajanja vere v sodobnem svetu. Zdaj se mu je prihodnost človeštva kazala kakor odprta knjiga, v kateri je bilo mogoče prebrati žalostno usodo, ki bi zadela svet, če bi bile nadnaravne resnice izmaličene; in na dnu njenih strani se je raztezalo črno brezno, v katerem bi končale mnoge duše. Trpljenje je ustanovitelja

pripravilo na tako daljnosežen pogled, ki je bil sad goreče ljubezni do Kristusa in njegove Cerkve. Zaradi tega se je čutil odgovornega za nalogo, ki jo je prejela Cerkev, in nikakor mu ni šlo v račun, da bi ob tem vélikem odrešenjskem poslanstvu kristjani mogli križem rok ostati nedejavni, brezbrizni do splošnega propadanja.

Misleč na nevarnost, da se duše pogubijo, je oče pozival k molitvi: ***Treba je moliti za duše, za Cerkev, kajti ljudje hočejo še enkrat pribiti Kristusa na križ.***^[23] V tistih grenkih trenutkih je napel vse notranje sile, ki jih je premogel, in celoto svojega afektivnega življenja, kajti njegov duh je dosegel čudovito ubranost nadnaravnih in človeških moči, ki se je odražala v strastni apostolski gorečnosti.^[24] Takšna oblast nad vsemi notranjimi zmožnostmi njegove osebnosti nam kaže stopnjo njegovega trpljenja. Žal mu je bilo

tolikih duš. Od bridke bolečine je točil ognjene solze: ***Nikoli nisem bil jokav človek***, je priznaval svojim otrokom, ***toda tisto so bile presladke solze, od katerih je peklo v očeh: Bog mi jih je poslal.***^[25]

Oče si je na vso moč prizadeval, da svoje bridkosti in svojih solza ne bi pokazal navzven. Samo v trenutkih zaupnosti z Bogom je dal duška svoji žalosti. Pri maševanju in med zahvalo po maši ni mogel zadrževati solz. Toliko jih je izjokal, da so se mu naposled hudo vnele oči. Ker so mislili, da je šlo za kakšno očesno bolezen, so ga peljali na pregled k okulistu. Ta ni našel ničesar, kar bi bilo vredno upoštevanja z zdravstvenega vidika. Prav mogoče je to bil božji dar solza.^[26]

Javier Echevarría, ki je bil priča temu strašnemu trpljenju, pravi, da je bila očetova duša strta od bridkosti, odkar »se je v šestdesetih letih začelo

veliko odpadništvo duhovnikov in redovnikov po vsem svetu. Krik bolečine je bil nenehno na njegovih ustnicah. Bolela ga je Cerkev, kot je stalno ponavljal; bolele so ga tiste duše, ki so izdale svoj poklic; bolele so ga duše, ki so trpele zaradi pohujšanja nad takšnim odpadništvom; bolelo ga je zaradi zmede, ki so jo skušali povzročiti sovražniki Cerkve.«^[27]

Karkoli se je dogajalo v njegovi bližini, do ničesar ni ostal brezbrižen. Očetova naravna drža je bila čutiti z drugimi njihovo veselje in trpljenje. Iz ljubezni do Boga se je v njem ustalila odločna težnja, da se v bratskem duhu usmiljeno pridruži čustvom bližnjega. Če je izvedel, da kdo trpi, je to tudi sam celo fizično občutil v svojem očetovskem srcu. Ta učinek sočlovekovega trpljenja je bil nekaj običajnega v njegovi osebnosti; nekaj, kar je bilo v njem zakoreninjeno že od nekdaj, saj je

bila to ena značilnih potez njegove biološke dediščine. Kadar je prišlo do takšne spontane reakcije, ji ni pripisoval kakšne posebne teže ter je navzočim dejal: ***Ne skrbite, to je posledica mojih družinskih korenin. Namreč kadar se je kaj takega zgodilo, je to moje dobro mater nemudoma prizadelo.***^[28] Le kako naj bi torej v tistih razmerah živel brezskrbno, ko pa je bil dnevno priča tolikim žalitvam, storjenim zoper Gospoda, ki je s svojo krvjo velikodušno poplačal za zveličanje človeštva?

Takrat so se duševnim bolečinam hitro pridružile še telesne, tako da se je trpljenje pretakalo po telesu in duši kakor po vezni posodi. Leta 1970 se mu je stanje poslabšalo zaradi kroničnega popuščanja ledvic. Otekli so mu sklepi na rokah in v kolenih, prišlo je do sinovialnega izliva in hudih bolečin, ki jih je skušal prikriti, kolikor je le mogel.^[29] V pogovoru s

svojima *kustosoma* (to sta bila Álvaro del Portillo in Javier Echevarría) jima je dejal:

Prav majhna reč je tole, kar imam, in to hočem nenehno izročati Gospodu; pa tudi tisto drugo, moje trpljenje za Cerkev, ki pa je res zelo pomembno – in tako nastane lepa mešanica! V telesni bolečini je človeku težko, vendar je še težje, če je združena z duševno bolečino, ki jo že dolgo časa nosi s seboj. A treba je reči »Fiat!« in dobrovoljno sprejeti božjo Voljo.^[30]

Zaradi obolenja ledvic je imel vedno hujše bolečine, a je kljub temu trdo delal ter se opiral na duhovna sredstva. ***Zelo sem utrujen***, je povedal svojim sinovom 14.

decembra 1970, ***in samo še molitveni vzkliki me držijo pokonci***.^[31]

Njegovo telesno trpljenje se je skupaj z duševnimi bolečinami zlivalo v bridko skrb za Cerkev in za

duše; in njegova čustva so se prav dobro odražala v besedah:

Ljubim Cerkev z vso svojo dušo; da bi ji služil, sem pokuril svojo mladost, svojo zrelost in svojo starost. Tega ne rečem z grenkobo, saj bi to storil ponovno, tudi če bi živel tisočkrat.^[32]

Bolijo me razmere v Cerkvi. A kaj moremo, treba je upati in prositi Gospoda, naj temu plazu napravi konec.^[33]

Nekega dne, bilo je 1. novembra 1970, je vidno ganjen spregovoril svojim sinovom v Generalnem svetu. V življenju, jim je dejal, včasih nastopijo trenutki temote. Samo z vero jih je mogoče premagati, kajti Bog obstaja, četudi je to *Deus absconditus*. Oče je takrat brez dvoma nosil neko težko breme, saj so ga še istega dne slišali, kako je v pogovoru z Gospodom rekel: ***Vse ti dajem, Gospod, do poslednjega novčiča. Non ne posso più*** [ne

zmorem več]!^[34]Izročal je vse. Dajal je velikodušno in Bog je v odgovor še močnejše pritisnil s trpljenjem. Javier Echevarría se spominja neke pripombe iz leta 1971:

Ne vem, kaj pomeni biti brez trpljenja. V mojem življenju je bilo polno bolečine, ki sem jo preživeljal v miru in nadnaravnem veselju. Na začetku sem se trudil, da se ne bi opazilo. V tem zadnjem obdobju pa je Gospod pritisnil močnejše – in prav je storil! –, da bi jaz znal to izkoristiti in bi mi pomagalo k prečiščenju, in tudi ker si zaslužim. To pasivno mrtvičenje hočem izkoristiti, tako da sladko ljubim sladko božjo Voljo.^[35]

Kadar je ponoči spal malo ali nič, so njegovi otroci že vedeli, zakaj je bilo tako. Skrb za duše, nevarnosti, katerim so bile izpostavljene, so mu kradle spanec. Čutil je nemir.^[36]

Treba je bilo zadoščevati za tisoče in tisoče odpadov od vere. In za

prenašanje tako ogromnega bremena se je bilo potrebno zanesti na delovanje Svetega Duha, ki podpira Cerkev tudi v trenutkih žalosti in teme; ***tudi ob dogodkih, ki jih včasih ne razumemo, ob katerih nam gre na jok in nam je hudo.***^[37]

Od muke je bil čisto strt, telesno izčrpan od nenehne molitve in potopljen v neizbežno bridkost:

Popolnoma se zavedam, je govoril svojim otrokom, da z objokovanjem ničesar ne dosežem, vendar si ne morem pomagati: žal mi je Cerkve, žal mi je duš! Navdaja me žalost, čeprav sem navznoter povsem miren, ker vem, da Gospod ne more odpovedati. Marsikdaj sem ob koncu dneva čisto izmučen od neprenehne molitve – ko brez prestanka prosim in prosim! – v zaupanju, da me Gospod mora uslišati. In tedaj poskusim tudi breme te utrujenosti spremeniti v molitev ter izročam Bogu svojo bedo, svoje dobre želje in

prizadevanje, da bi storil še marsikaj, kar bi želel dokončati, pa ne morem, ker enostavno ni časa, medtem pa si v popolni predanosti pravim:

Gospod, za tvojo Cerkev, za vse duše, za moje hčere in sinove, za mene samega! Saj je vendar tvoja Cerkev, saj smo tvoji otroci, saj so tvoje vse duše! Tako se znova lotim svojega boja in molitve.^[38]

Očetov duh je bil v stanju nenehne čuječnosti. Pozoren na vse, kar se je dogajalo po svetu in kar bi moglo prizadeti duše. Tako stalna molitev in tako obilne solze so neverjetno izpilile njegovo notranje življenje. Zaupnost pri stiku z Gospodom v evharistiji se tudi po mnogih letih ni navzela rutine. Še vedno se je živo spominjal, kako so mu zadrhtele roke, ko se je kot diakon prvikrat dotaknil svete hostije. S takšno rahločutnostjo je 14. novembra 1970 daroval mašo, pri kateri je brez hrupa besed Gospodu dejal: **Gospod,**

***naj se ne navadim tvoje bližine,
naj Te ljubim kakor tistikrat, ko
sem se Te dotaknil trepetajoč od
vere in ljubezni.***[39]

Ponižno in v globoki hvaležnosti se je ob vsaki priložnosti obračal k Bogu, našemu Očetu. Če je zagrešil kakšno drobno nepazljivost, mu je iz duše privrela prošnja za odpuščanje. Obžaloval je celo nehotene trenutke raztresenosti pri molitvi. In se zahvaljeval za vse prejete dobrine, tudi za tiste, ki se jih ni zavedal ali ki se mu niso vtisnile v spomin. Potem ko si je 19. aprila 1971 ravno obul nove čevlje, so ga v tistih dneh pri klepetih z njegovimi hčerami ali sinovi slišali govoriti: ***Hvaležen sem Bogu, ker me obuvate, ker skrbite zame, ker mi dajete jesti. Prej se za vse to nisem zahvaljeval; zdaj pa se, ker vidim, da so vse to njegove dobrine. Zahvaljujem se tudi, da imam dve roki, dvoje oči, da sem normalen.***[40]

Ko je tako živel v nenehnem bedenju nad trpinčeno Cerkvijo in na lastni koži občutil hudo nasilje, ki so ji ga brez prestanka prizadejali ljudje, je trpljenje naposled omililo njegova čustva. Na trenutke je gledal na svet z zornega kota njegove tegobe. Kadar se je zjutraj naredil čudovit sončen dan, se mu je takšna vznesenost zdela skorajda kot žalitev spričo bridkosti Cerkve in v tem ni hotel uživati.^[41] Če pa je bil dan siv in deževen, je to dobro delo njegovim razdraženim očem. Navzven se je moral upirati žalosti, ki ga je težila in ga skušala zapeljati v otožno črnogledost. Vse življenje se je boril, da bi kljub stiskam ostal vesel; svoje otroke je svaril pred »dolгими obrazi« in priporočal, naj se trudijo za **stalen nasmeh, kar je marsikdaj težko, zelo težko, naj služijo Gospodu z veseljem in prav tako z veseljem naj zaradi Njega služijo drugim.**^[42] To je bil duh Opus Dei. In s pomočjo

božje milosti se je oče dvignil nad svoje trpljenje.

O tistem obdobju, ko je silno trpel zaradi slabšanja razmer v Cerkvi, pripoveduje ena izmed njegovih hčera: »Iz dneva v dan se je videlo, kako v njegovi duši narašča upanje, z gotovostjo, da Bog ne bo odrekel pomoči preganjani Cerkvi [...]. In vabil nas je, naj ohranjamo optimizem in veselje; ampak optimizem, ki temelji na molitvi in zadoščevanju.«^[43]

Kadar se je njegova duša dotaknila grenkobe bridkosti, se je brž oprijel trdne skale božjega otroštva ter z optimizmom premišljeval o tem, kako vse prejemamo po usmiljeni previdnosti našega Očeta Boga. Nakar se je prepustil Njemu, se popolnoma predal njegovim rokam. Ta predanost ni bila nekakšen sladkobni kvietizem v sen pogreznjene duše, marveč odločna in

naporna dejavnost, kot je 11.
decembra 1972 pojasnil svojim
otrokom:

To je trdo delo, kajti duša spravi v
pogon zmožnosti, ki nam jih je dal
Bog, da bi mogli hoditi po tej poti. In
pride trenutek, ko se je treba odreči
spominu, predati razum, ukloniti
voljo. Težko je, ponavljam, ker je ta
duševna dejavnost nekaj
samoumevnega, kakor navita ura, ki
neizogibno tiktaka. Včasih je res
naporno, ker to pomeni dočakati
sedemdeset let v resničnem otroštvu:
ni mi mar, če se ustrašim vsake
muhe ali če me dojijo kakor dete.
Tudi to bo potrebno. Prepuščam se
rokam svojega Očeta Boga, zatekam
se k svoji Materi, sveti Mariji, in kljub
trpki poti popolnoma zaupam.^[44]

Okrepljen z molitvijo vseh svojih
otrok je v sebi čutil sposojeno moč za
pot naprej. Opiral se je zlasti na
molitev svojih sinov v Generalnem

svetu in svojih hčera v Centralnem svetu ter se prav posebej zanašal na učinkovitost molitve in mrtvičenja, ki so ga za ta namen izročale njegove hčere numerarije pomočnice.^[45]_____

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] _____ Javier Echevarría, *Sum.* 2404.

^[2] _____ Prim. Pismo z božičnim voščilom njegovim hčeram, EF-691220-2. Enako besedilo je poslal tudi svojim sinovom v Delu.

^[3] _____ Pismo Joséju Maríi Hernándezu Garnici, EF-691215-1.

^[4] _____ ***Naročil sem izdelati kip Kristusa, ki je križan, vendar sulica še ni prebodla njegove strani: žívi Kristus, ki umira v***

najstrašnejših mukah, vendar umira rade volje, svobodno se je izročil, da bi pridobil naše zveličanje in našo ljubezen. Želim si, da bi mogli zreti to podobo Kristusa, ki v popolnem miru trpi zate, zame, za vse; da bi se odločili in se odzvali s popolno izročitvijo brez barantanja, četudi bi nas to stalo življenja (Javier Echevarría, *Sum.* 2814). V zvezi z upodobitvijo Križanega in kapelico sv. Križa: prim. AGP, P01 1982, str. 1308 sl.

^[5] AGP, P01 1972, str. 916.

^[6] »V tistih letih,« pričuje msgr. Joaquín Alonso, »sem ga velikokrat slišal reči, da je vprašanje pravne ureditve Dela, njegov *posebni namen*, zanj postalo nekaj drugotnega. Sedaj je bilo najnujnejše to, da goreče in z vsemi svojimi močmi vsepovsod razglša zvestobo katoliškemu nauku in morali, edinost s papežem ter

prizadevanje za svetost« (Joaquín Alonso Pacheco, PR, str. 2058).

[7] Javier Echevarría, *Sum.* 2658.

[8] *Insegnamenti di Paolo VI, op. cit.*, 1972, str. 672.

[9] *Prav tam*, str. 672–673.

[10] Prim. Francisco Vives Unzué, *Sum.* 7456.

[11] »Vse je postalo ena sama težava,« tarna Pavel VI. »Iz same notranjosti Cerkve, od njenih najdražjih otrok pogosto prihaja vznemirjenje, nestrpnost, odpadništvo. To so viharne časi« (*Insegnamenti di Paolo VI, op. cit.*, 1971, str. 538).

[12] Prim. Joaquín Alonso Pacheco, *Sum.* 4756.

[13] AGP, P01 1972, str. 57; Javier Echevarría, *Sum.* 2607; in Álvaro del Portillo, *Sum.* 1145. To se je zgodilo leta 1971.

^[14] Prim. José Luis Pastor Domínguez, *Sum.* 6066.

^[15] Nedolgo po koncu koncila je vzniknila neka »prenagljena nuja po reviziji«, ki se je sprevrgla v »razjedajočo samokritiko« in se naposled spremenila v »samouničenje« (*Insegnamenti di Paolo VI, op. cit.*, 1969, str. 683). Tedaj se je pojavila težnja, kot pravi Pavel VI., »da se postavlja pod vprašaj celo sam obstoj Cerkve«. Struktura Cerkve je obtožena tega, da je »polna zlorabe, iznakažena, začasna, škodljiva, brez vrednosti«. Nato še doda: »[...] namreč struktura naj bi bila nekaj nedopustnega ali vsaj nepotrebnega, kar naj bi nastalo iz pristne oblike apostolske Cerkve« (*prav tam*, 1971, str. 1011).

^[16] Pismo Florenciu Sánchezu Belli, EF-681216-1.

^[17] Pismo, EF-700427-2.

[18] Papež Pavel VI. v pridigah, na avdiencah in v govorih z jasnimi in ostrimi besedami opisuje krizo, ki jo je prestajala Cerkev. »Lahko rečemo,« je povedal leta 1970, »da je sedanje stanje Cerkve zaznamovano s številnimi nemiri, napetostmi, novostmi, preobrazbami, diskusijami itd. Nekateri govorijo o razpadanju Cerkve, drugi sanjajo o tem, da bo vzniknila neka nova Cerkev« (*Insegnamenti di Paolo VI, op. cit.*, 1970, str. 724).

[19] *Pot*, št. 518.

[20] *Prav tam*, št. 519.

[21] Pismo, EF-480129-2.

[22] Homilija *Zvestoba Cerkvi*, 4. 6. 1972, objavljena v: *Amar a la Iglesia* (Ljubiti Cerkev), Madrid 1986, str. 21.

[23] Javier Echevarría, *Sum*. 2660.

^[24] O tem, kako se je ustanoviteljeva ljubezen zlivala s pristno človeškimi čustvi; o njegovi trditvi, da je ljubil Boga z istim srcem, s katerim je ljubil svoje otroke, saj drugega ni imel; ter o prisrčnosti in obzirnosti, s katero je odel svojo ljubezen, da bi bila bolj učinkovita in privlačna: prim. Juan Udaondo Barinagarrementería, *Sum.* 5054; Teresa Acerbis, PR, str. 1913; in Giuseppe Molteni, *Sum.* 3839.

^[25] AGP, P01 1972, str. 21. Kadar je ustanovitelj slišal o žalitvah Boga, je velikokrat vzkliknil: ***Bolijo me duše*** (prim. Mercedes Morado García, *Sum.* 6930).

^[26] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 838. ***Pred leti, je pripovedoval ustanovitelj, ko se je že videlo, da se bo vse to gorje zgrnilo nad sveto Cerkev, nisem zmogel stopiti k oltarju, ne da bi zajokal kakor otrok. Od tega sem imel težave z***

očmi in moral sem k okulistu (AGP, P01 1972, str. 20).

[27] Javier Echevarría, *Sum.* 2870.

[28] *Prav tam*, PR, str. 1519.

[29] Prim. uvod v povzetek zdravstvene zgodovine ustanovitelja, sestavljene na Univerzitetni kliniki Univerze v Navari (RHF, D-15111), vključujoč podrobna poročila na podlagi zdravniških spričeval. V zvezi z ledvičnimi težavami je tam zapisano: »Ves ta zgoščeni popis dejstev se vrti okrog nefroangioskleroznega procesa s progresivnim popuščanjem ledvic, arterijsko hipertenzijo in poškodbami ožilja [...], kar je bil nazadnje tudi vzrok njegove smrti.«

[30] Javier Echevarría, *Sum.* 3138.

[31] *Prav tam*, 2758.

[32] *Prav tam*, 2660; prim. tudi Giacomo Barabino, *Sum.* 4528.

[33] Javier Echevarría, *Sum.* 2661.

[34] José Luis Soria Saiz, RHF, T-07920, str. 23.

[35] Javier Echevarría, *Sum.* 2870.

[36] Prim. José Luis Soria Saiz, RHF, T-07920, str. 26.

[37] *Homilija Zvestoba Cerkvi, op. cit.*, str. 32.

[38] Javier Echevarría, *Sum.* 2659.

[39] José Luis Soria Saiz, RHF, T-07920, str. 15.

[40] María Begoña Álvarez Iráizoz, RHF, T-04861, str. 9. Še druge podobne besede sta leta 1971 zabeležila: msgr. Javier Echevarría, *Sum.* 2784, in José Luis Soria Saiz, RHF, T-07920, str. 10.

[41] ***Danes vreme ni lepo, ne boste mogli na sprehod, je nekajkrat dejal svojim sinovom. Mene to ne moti. Žalosten sem ob pogledu na našo mater, Cerkev, in vseč mi je, da je včasih celo narava užaloščena: ta dež se mi zdi kakor iz solz. In zakaj se potem nasmehnem? Ker sem istočasno vesel. Z božjo pomočjo bomo zvesti*** (AGP, P01 1973, str. 311).

[42] Javier Echevarría, *Sum.* 2754.

[43] Teresa Acerbis, *Sum.* 4984.

[44] Javier Echevarría, *Sum.* 2747.

[45] Prim. María Begoña Álvarez Iráizoz, RHF, T-04861, str. 20. Marlies Kücking pričuje, da je za očeta »molitev bila sredstvo in vir te energije in zanašal se je še posebej na molitev numerarij pomočnic« (Sum. 7177).

To potrjuje tudi pričevanje Álvара del Portilla: »Veliko let sem preživel ob našem očetu in slišal sem, kako je popolnoma prepričan neprestano poudarjal, da je čutil sveto zavidanje in globoko občudovanje do poklica njegovih hčera numerarij pomočnic.« Čeprav je oče imel prav vse v Delu rad z isto ljubeznijo, »si je dovolil eno izjemo, ki je ni skrival: na poseben način je imel rad svoje male hčere, kot je sam imenoval numerarije pomočnice« (AGP, P02 1977, str. 827).

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium